

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antonii Sucquet E Societate Iesv Via Vitæ Æternæ

Sucquet, Antoine

Antverpiae, 1630

Cap. 27. de monitore eligendo

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54856](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54856)

divino cultu, oratione, Missæ sacrificio, lectione piâ, examine
conscientiæ. Secundò, quæ his proxima sunt curemus, qualia
ta quæ ad statum & officium nostrum pertinent, artificium &
laborem: natus est enim homo ad laborem, sicut avis ad vo-
landum; Tertio, quæ ad familiam; Quarto, quæ ad honestam
recreationem. quod enim caret alterna requie durabile nõ est.

Iob. 1.

Secundò, singulis mensibus rationem temporis subducas, &
considera, an meliori, an fructuosiori occupationi illud im-
pendere non possis. occupationes enim variæ; aliæ animæ, ut
sunt oratio, studium varium, lectio; aliæ corporis, ut sunt arti-
ficiorum exercitatio, item equitatio, venatio, luctatio, & re-
creatio; aliæ rei familiaris, ut sunt plantatio, ædificatio mode-
rata, instauratio; aliæ reipublicæ; alia denique omnium gravis-
sima, præparatio ad mortem. huc enim omnia diriguntur,
dies, anni, lustra, & omnis exercitatio.

*Ratio tem-
poris subdi-
cenda singu-
lis mensibus.*

*Præparatio
ad mortem.*

Dignatus es, ut supr. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

*E*cce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis: abjiciamus 2 Corint. 6.
ergò opera tenebrarum.

*F*rater, hora est jam nos de somno surgere: nunc enim propior est no- Rom. 11.
stra salus. quàm cùm credidimus.

*Q*uodcumque potest facere manus tua, instanter operare; quia nec Eccl. 9.
opus, nec ratio, nec sapientia, nec scientia erunt apud inferos; quò
tu properas.

*O*peramini dum lucem habetis: venit enim nox, quando nemo potest Ioan. 9.
operari.

*A*mbulate dum lucem habetis, ut non vos tenebra comprehendant. Ioan. 12.

CAPVT XXVII.

*Meditatio de Monitore aliquo eligendo, auxilio
magno in viâ Dei.*

*I*TA à Domino comparatum est in hâc virâ & viâ; ut *Monitoris
utilitas.*
nemo sibi dux esse possit, nemo inniti prudentiæ
sine: ideoque nullum subsidium suavius ac utilius ab
his quæ foris sunt accipi potest, quàm amicus fidelis &
monitor.

COMPOSITIO LOCI erit, speculari mundum plenum
erroribus, & erronibus ac vanitate, coram Deo nostro.

ORATIO. ut supra.

D d 2

PVN-

*Dux via
quantum
expectatur.*

Eccles. 9.

*Res parua
sapè magni
mali fons.*

*Sapientes
quoties lapsi,
& scèdè!*

Rom. 1.

PUNCTVM I. Considera coram Deo te in viâ multâ viâ, vel ad flumen aliquâ tantùm parte vadofum, sed nescire quâ, neque quam viam capias. Dic, rogo, eo casu quantum optares ducem seu monitorem? si verò scires hinc vitam & salutem certò pendere, quàm diligenter scrutarere an aliquis index esset viæ? quàm gratus esses, si quis errantem etiam asperè revocaret, aliàs ad præcipitium venturum? Imò si iumentum tuum, de quo in veteri lege præceptum erat, erraret, revocari velles. Applica viæ æternitatis irremeabili, & cogita tibi necessariò de duce & monitore aliquo prospiciendum. Nescit enim homo finem suum, neque ullius negotii, ob plurimos & varios casus in rebus humanis, & sæpè quod minoris estimas, causa tibi est omnium malorum, ve esse potest; & quanta dementia tentare spreto duce, vias ignotas, vada periculosissima? & vide an alicui hoc suaderes. Secundò considera, sapientissimos omnium sæculo primùm in iis quæ ad animam, deinde etiam in aliis quæ ad res humanas pertinent, turpissimè errasse, quia suo iudicio præidentes, monita bona spreverunt. Quis enim sapientior Salomone? & quomodo infatuatum est cor ejus? Secundò, optimos etiam in propriâ causâ cæcutire. Quis Davide prudentior? & ecce novem mensibus exæcatus in adulterio hæsit, donec Nathan eum moneret. Huc referri possunt varii eximii viri, qui tandè in hæses & errores lapsi sunt, quia innitebantur prudentiæ suæ. Denique vide errores mundum in sæcularibus hominibus, avaritiâ, aut amore, aut ambitione, se in multa pericula præcipitantibus quotidie; tum in Ethnicis prudentissimis alioquin, lapides adorantibus, &c. Postrenò in variis viris bonis, & Religiosis, qui defectu admittæ monitionis dati fuerunt in reprobum sensum. Tunc collige quàm avidè monitorem in viâ hac & ducem quærere oporteat.

Affira, ut sup. pag. 8. Hæcine firmâ, &c. ibid.

PUNCTVM II. Considera quomodo in omnibus rebus

bus

bus monitores velit esse Deus, & adedò necessarios judicabit, ut ad id obligarit omnes Superiores, imò etiam pares, ut si quem peccantem viderint, monerent. unde Prophetas ut speculatores in Israël positos aiebat, quodque, nisi monerent, sanguinem de manibus eorū requireret. Unde aliqui, potius quàm monere omittent, vitam perdidere, ut S. Joannes Baptista, S. Stanislaus Polonus; & patriam & omnia, ut D. Chrysostomus. Heli verò se suosque omnes, quia monere neglexit, evertit. Secundò, in omnibus rebus, operibus, structuris publicis syndici sunt, & qui deregunt errores; & magno sumptu emitur moneri de hostium insidiis, de machinatione adversus bona nostra, vel honorem nostrum. Applicemus hoc nobis, & hostibus animæ nostræ, & detestemur imprudentiam nostram. Tertio considera, quomodo in pluribus rebus, quas prudentissimè gerere nos putabamus, erraverimus. Quarto considera, quàm indignè ferremus si amicus sciens aliū nobis machinari mortem aut dedecus, taceret & dissimularer; quàm illam verecundiam in discrimine constituti damnaremus, & eum hostiliter egisse judicemus? vel, si frustrà monuisset, quàm stultos nos fuisse serò videremus, ut Cræsus, qui à Solone in secundâ fortunâ monitus ex eâ in miserrimâ lapsus, unum Solonem in clamabat. Imò si nævus in facie turpis, si adhæssisset vesti, vel ganeo aliquis affixisset probrum, & permitteret famulus herum rideri, quomodo id ferret? Quintò, vide quàm sollicitè in speculo se contemplantur homines, & eheu! nævum in animâ gravissimum admonitoris indicio detergere nolumus. Sextò, si quis medicus nunciaret tibi certis indiciiis discrimen vitæ, quàm illum amares? si dissimularer, quàm offendere-tis? Applica ad morbos animi.

Corruptio & monitio sapè præcepti.
Ezech. 33.

1. Reg. 2.
Monitor in omni re necessarius.

Vide quoties erraveris.

In iis que corpus spectant, moneri volumus, non que animam.

Aspra, ut sup. pag. 8. Hæcine firmâ fide, &c. ibidem.

PUNCTVM III. Considera quare moneri nolumus.

Primò, quia (quod insani est) putamus nos errare non

D d 3

posse 3

3. Reg. 8.

Seneca *epist.*
94.Seneca.
Amicus de-
*ligendus.*3. Reg. 12.
Valer. Max.
lib. 9. cap. 5.
Reges habet
monitores.

posse; omnia laudari nostra volumus, aliorum graves censores; cum tamen (ut supra ostendimus) sapientissimi & prudentissimi erraverint, & non sit homo qui non peccet. Secundò, quia putamus nos per nos errores videre posse; sed, ut proverbium, non videmus mantica quod in tergo est. Et ut nemo in facie sua videt naevum nisi in speculo; ita neque errori occurrere quis potest, nisi monitus. & sic de aliis. Itaque superbiam, malorum radicem, hoc remedium pellit. Unde Seneca: sit aliquis custos, & autem subinde pervellat, abigatque rumores, & reclamet populis laudantibus, &c. Necessarium est admoneri, & habere aliquem advocatum bonæ mentis in tanto strepitu tumultuque fallorum, unam denique audire vocem. Quæ erit illa vox? ea scilicet quæ tibi tantis clamoribus ambitiosis exsurdato salubria insurret verba. Tertio, quia alios dijudicare nostra non posse putamus. & hæc dementia, quasi nostra aut sint supra captum hominum, vel sanè arcana patefacere amicis verè nolumus; quod quàm sit noxium, patet: si enim quis foret, qui medico morbum aperire noller, & remedium tamen peteret, certè is demens esset; & arcana nolle aperire, est consilium nolle petere, aut perperam petere. Cogita an tibi in amicitiam aliquis recipiendus sit; cumque placuerit fieri, toto illum pectore admitte, tam audacter cum illo loquere, quàm tecum: post amicitiam credendum, ante amicitiam judicandum, Quarto, quia omnino perire volumus, ut is qui erroris in viâ seu præcipitij monetur, & contemnit: imò quærimus eos qui ad interitum ruentes fistulis & sambucis eò nos propellant; adultores scilicet: qui verò obstare possunt rejicimus. Sic Roboam senioribus consiliariis patris sui dimissis, juniores adlegit, & perit. Xerxes vocatis ad se Asiæ Principibus, viis prudentibus, ait, Venisse se scirent, ut parerent, non suaderent. Pruden es verò Principes longè aliter fecerunt: atque adeò rumores de se avidè captare soliti, ut Frederickus

dericus III. Carolus V. & Franciscus I. Galliae Rex. Imò & ipse Dominus ad exemplum nostrum petiit, Quem dicunt homines esse filium hominis? Quinta causa spernendi monitorem est, quia dedecus putamus moneri privatim, quod publicè audire aliàs cogemur. Plutarchus ad hoc scitè ait, Telephum vulneratum, coactum fuisse ab hostibus vulnere remedium petere; atque ita eum qui non habet amicum, sæpè ab inimicis sua vitia audire. Perfarum Reges quotidie à monitore sic excitabàtur: Surge Rex, ac negotia cura, quæ Mesoromasdes te curare iussit. Philippus Rex cùm in causis audiendis negligentior esset, & vacare se mulieri cuiuspiam non posse dicere, publicè audiit: Noli ergo Regem agere. Denique monitorem respuimus, quia parum amicum putamus eum, qui non adulatur; in re familiari tamen, si quis vitium, discrimen nostrum, alterius circumventionem indicet, amicum factum putamus. Et hæc est insipientia filiorum Adam, qui de iumento aliisque rebus omnibus magis solliciti sunt, quàm de anima. Vnde Sapiens, Noli arguere derisorem, ne oderit te, & c. vir prudens & disciplinatus non murmurabit correptus. Sanè qui corripit, si amicus non est, officium amici facit, aut facere voluit; quod nemo respuere solet: si est, meliora sunt vulnera diligentis. ait Scriptura, quàm fraudulenta oscula blandientis. Stultitia certè magna est monentem averfari. Qui odit in-
 creparationes, ait Sapiens, insipiens est. & rursus: Noli arguere derisorem, ne oderit te; argue sapientem, & diligit te. Ille, ut phreneticus, curantem se mordet, monstranti viam irascitur, & errare pergit. vel bonam medicinam sibi datam, odio medici, sponte sibi in venenum vertit & haurit, fitque ut virga Moysis (id est correptio) in colubrum vertatur.

*Math. 16.**Plutarch.**Adulatorem
quærit qui
non vult
moneri.**Prov. 9.**Ecclesi. 10.**Corrip. eris
facit amici
officium.**Prov. 27.**Prov. 9.**Monitionem
respuens
stultus est.**Hæcine vera, &c ut supra pag. 7.*PUNCTVM IV. Considera aliquem quem nemo mone-
re audeat, nonne is similis tibi videatur ei equo quem

*Corripere
ei jansquan-
to in peri-
culo.*

*Nota simi-
lia.*

*Seneca de
benef. lib. 6.
cap. 10.*

*Pauci mone-
ri volunt.*

*Psal. 40.
Excusatio
mala.*

Eccle. 19.

Levit. 13.

*Genes. 27.
Serm. 16.
Excusans re-
pellit medi-
cinam.*

Genes. 3.

Ibid.

in præceptu ruentem & calcitrantem nemo retinere potest; vel quem nemo velit, quod cum contemnat? nonne tibi is miser videtur, & in crepidine montis prærupti ambulare; aut ponte angusto & excelso admodum, absque ullo præsidio & retinaculo? nonne comparandus ei viatori, quem proximum ut incidat in manus hostium, speculator admonere negligit aut horret? ita omninò est. quare aptè Seneca; Monstrabo tibi cuius rei inopiâ laborent magna fastigia, quid omnia possidentibus desit: scilicet ille qui verum dicat, nemo ex animi sui sententiâ suadet dissuadetque, sed adulandi certamen est, & unum amicorum omnium officium ac contentio, quis blandissimè fallat. Hæc pestis est secularium, hæc multorum etiam piorum, quos si moneas, exasperas; quosque proinde melius sinere jacere, quam erigere. *Hæcine vera*, ut sup, pag. 7.

PUNCTUM V. Considera, quàm sit turpe declinare cor suum in verba malitiæ ad excusandas excusationes in peccatis: qui enim justificat seipsum, hostem suum excusat & Dei; cumque sit æger, sanus haberi vult; & cæcus, videns; imperitus, peritus; & qui injustus est, justus censerit. Peccator enim homo vitabit correptionem, & secundum voluntatem suam inveniet comparationem: justus autem accusator est sui. Hinc jubetur leprosus vestimenta dissuta habere, & caput detectum; id est, peccator se aperire. At Jacob extrema pellibus tegit: & peccator haberi vult. De eo Bernar. super Cantica: In animam peccat suam, qui excusat dum arguitur, repellit proinde à se medicinam, & sic vitam sibi intercludit aeternam. Excusat, ait, quis dicendo. Non feci, aut benè feci; aut si male. Non multum malè; aut si multum malè. Non malâ intentione: si autem de illâ velut Adam & Eva convincitur, alienâ suasionem excusare se nititur. & Gregorius: Superbiæ vitium est, ut quod quisque de se fateri dignatur, hoc sibi ab aliis dici dedignetur. Considera Secundò, Adamum, Cain, & Saulem,

Saulem, excusantes se, à Deo projectos; Davidem, Petrum & Latronem susceptos. Terriò, considera Christum Dominum circumcidi, baptizari, damnari, de quo illud, Sicut agnus ad occisionem ductus est, coram rudente se obmutuit, factus tamquam homo non audiens, & non habens in ore suo redargutiones. Christum verò secuti sunt, de quibus Gregorius: Piarum mentium est, illuc culpam agnoscere ubi culpa non est. Dixi ergo, Confitebor adversum me in iustitiam meam Domino, & tu, Deus meus, remisisti impietatem peccati mei non declines, quaeso, unquam cor meum in verba malitiae, ad excusandas excusationes in peccatis: sed in misericordia tua vivifica me.

Excusantes à Deo profecti.

Genes. 4.

1. Reg. 15.

2. Reg. 12.

Isaia 53.

Psalm. 37.

Regist. epist.

li. 12. indict.

7. epist. 31.

Psalm. 31.

Psalm. 140.

Exercitium pro monitore & correptione libenter suscipiendâ.

CORRIPE me, Deus, in misericordia tua, oleum autem peccatoris non impinget caput meum; corripe me, dum tempus miserendi, ut absolvas me, dum tempus erit iudicandi. Ecce enim protestor, quod spiritu tuo agi volo, & filius tuus esse; & hodie si vocem tuam audiero, nolo obdurare cor meum. Audiam quid loquaris in me, Domine, quoniam loqueris, spero, hodie pacem in plebem tuam, in derelictam animam meam. Exspecto enim te hodie, expectans expecto, quando facies de persequentibus me. Ne passionibus istis iudicium, & sicut fuit cera à facie ignis, sic peribunt peccatores à facie tua. Ne permittas, rogo, ut peccem in te, ut errem à te, velut cacus in via, ignarus in silva, & moneri nolim, ut viam teneam rectam, ut videam pericula, ut declinem damna anima mea, ut convertar ad te, & salva sit anima mea: nam qui odit correptionem, vestigium est peccatoris, sive diaboli, ejusque mancipium, venundatus sub peccato, ligatus non ferro, sed ferrea voluntate, ut abstrahi à malo nolit, & nequeat, quia vix est qui faciat misericordiam cum illo, dum pauci sanare volunt, & dum sanant, aut vulnerari lingua, aut ad vulnus in secreto postulari. Concede etiam ut timore humano errantem monere, aegrum curare

Applicatio ad Communionem.

Corrumpi nolens vincit.

August.

non desinam. Verè enim dicebat servus tuus Augustinus: Si peccaverit in te frater tuus, corripe illum inter te & ipsum solum; si neglexeris, peior es. ille injuriam fecit, & injuriam faciendo gravi seipsum vulnere percussit: tu vulnus fratris tui contemnis? tu eum vides perire, & negligis? Peior es tacendo, quàm ille concivendo. Sed plures qui alios libenter censeant & judicent, reperriri video, paucos qui optent moneri. veritas hæc odium parit. Iustus esse nolumus, & dici volumus; cum corripere nos audeat nemo, et si perire propè videat; quia ex superbiâ medicamentum viderit esse factum venenum.

Moneri pauci volunt.

O infelices, quibus à bonitate tuâ ad salutem nobis data auxilia, sunt ex militia, rectæ mentis impedimenta! Aufer à me, Domine IESU, qui tot calumnias pro me passus fuisti, hanc superbiam, quâ defectus meos agnoscere detrecto, & aperire nolo, malens in iudicio perire forsitan, & malus judicari à te, dum bonus ab homine haberi possim, & malus esse. Si corpus curari opto, negligi indignè sero; cur mihi anima mea sic viluit, ut irascar, si quis eam curare velit, si sanare? si laqueus pedi meo ostendatur positus, gratus sum; si vulnus aperitur anima, ingratus, immò furiosus sum, quia perire libet potiùs, quàm de periculo moneri; miserum esse, quàm ubi opes & felicitas sunt, revelari. Proditio vulgò censetur, occultare, & nutrire hostem amici sui; amicitia verò sæpè reputatur, graves animorum (vitia inquam) adversarios fovere. Ea est, Domine, infelicitas nostra, cum justus in principio sermonis accusator sit sui; hoc est imperfectum nostrum, quod viderunt oculi tui, & sanare potest unica manus tua; qua omnia fecit, & fecit bene, & me infirmità misericordiâ refecit. Sunt qui se nequiter humiliant, &

Prov 18.
Psal. 138.

Bernard. de grad. Humil.

arguunt, sed si, velut vasa figuli probat fornax, hos etiam exerceat aliqua tribulatio; cujus est simulata confessio, unâ vel levi contumeliâ, aut exiguâ poenâ interrogatus, iam humilitatem simulare, iam simulationem dissimulare non potest: murmurat, frendet, irascitur, nec in gradu stare humilitatis, sed in novum superbiæ gradum corruisse probatur. Scio, non veniet in conspectu tuo omnis hypocrita, & si ascenderit usque ad calum superbiæ ejus, & caput ejus nubes tetigerit, quasi sterquilinium in fine perdetur.

Job. 3.
Job. 10.

perdetur. Aufer itaque de medio mei magniloquos superbia, & Sophon. 3.
non adjiciant exaltari in corde meo; quia tu scio, Domine, ma-
gnus & terribilis, non respicis nisi ad humiles & trementes ser-
mones tuos. Amen.

Praxis in monitore adhibendo.

PRIMA. Vide, quas condiciones monitor habere debeat. Et
quidem Primò, debet esse amicus: moneri & monere pro-
prium est veræ amicitia, inquit Cicero. Secundò, debet esse
pietate, virtute & prudentiâ præditus. nam ut doceri ab indo-
cto nemo cupit; ita se moneri ab illo pauci patiuntur, quem
eadem aut similis culpa redarguit. Tertiò, debet velle id face-
re: multi enim sunt, qui scientes obsequium amicos, veritatem
odium parere, monere detrectant. Accedit autem hoc ferè,
quia non sincerè diligunt, sed sua quærunt, & tales non in a-
micorum numero collocandi, sed adulatorum. at verò adula-
tione, blanditiâ, assentatione in amicitia nullam esse pestem
majorem aptè Cicero dicit. Vel certè eò accidit, quòd ex veri-
tate odium nasci videant. cujus autem aures veritati clausæ
sunt, ait idem, ut ab amico audire verum nequeant, hujus salus
desperanda est. Vel denique eò quòd ii qui monentur eam mo-
lestam quam debent capere non capiunt, cum emendare ne-
gligunt, monita spernunt.

*Qualis esse
debeat Mo-
nitor.
Cicero.*

Secunda. Ut ergo aliquis monitore utiliter utatur. Primò
aperiendum pectus: aliàs enim nec amicum agnoscis, cum
diffidas; nec consilium expectare potes, cum de re incognitâ
alter sententiam ob dissimulationem tuam dicturus sit. Unde
Sapiens: Causam tuam tracta cum amico tuo, & secretum ex-
traneo ne reveles, ne fortè insultet tibi cum audierit, & ex-
probare non cesset. Secundò, cogendus amicus ut moneat li-
bere, & serè allaborandum, ut corrigat quis quod à prudente
& amico homine suggeritur. Ex his facillè colligitur, sæpè
eos qui paræ tecum conditionis sunt, non ita aptos esse moni-
tores, cum inter eos sæpè æmulatio sit; neque subditos, cum
sæpè libertate abutantur, aut timore prohibeantur: neque eos,
quorum si amicitia disfluenda sit, timeas, ne, quòd parum pro-
hibeant (multi enim nisi viri omninò probi sint, sæpè vitiis
amicorum offenduntur;) sed alium quempiam, qui in Deum
respiciens, nihil timeat, aut speret, & salutis tuæ ac felicitatis
non sit æmulus, sed amans. Talis unus deligendus est atque al-
ter, & statuendum quoties, si ita res poscat, cum auditurus sis,
& cum eo de tuis rebus acturus.

*Amico sin-
cero fami-
liariter
utendum.
Prov. 25.*

*Quales non
sint apti mo-
nitores.*

Tertia

*Quomodo
si facienda
monitio.
Gal. 6.
2. Tim. 2.
Ambr. lib. 8.
in Lucam.*

Tertia. Correctio fiat non de re incertâ vel levi, vel intempestivè, dum perturbatus est animus errantis: modusque sit lenis, juxta Apostolum. Si præoccupatus fuerit homo in aliquo delicto, vos qui spirituales estis, instruite ejusmodi in spiritu lenitatis. Servum enim Domini non oportet litigare, sed mansuetum esse; & verè, ut Ambrosius, Plus profuit amica correctio, quàm accusatio turbulenta. *Dignatus es*, ut sup. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

- Psal. 6. **D**omine ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripas me.
- Psal. 38. Propter iniquitatem corripuisti hominem, & tabescere fecisti sicut araneam animam ejus.
- Prov. 3. Quem diligis, Domine, corripis, & quasi pater in filio complacet tibi: fac de me secundum divinum beneplacitum tuum.
- Psal. 40. Corripe me, Domine in misericordia tua: oleum autem peccatoris non impinguet caput meum.

CAPVT XXVIII.

Meditatio de amicorum delectu.

*Amicitia
effectus.
Super
Matth.*

Inter externa pietatis præsidia est amicitia: bonus enim sic malo connectitur, ut Chrysoft. ait, ut aut pares reddantur, aut citò ab invicem separentur. Amicitia enim pares aut quærunt, aut faciunt, & sicut multa bona habet communis vita sanctorum, sic plurima mala societas malorum.

Compositio loci, erit se constituere in Dei præsentia. **O**ratio, ut supra.

*Ambr. de
am. c. 7.*

Ecc. 6.

Punctum I. Considera quid sit amicitia. Est verò, ut Cicero loquitur, divinarum humanarumque rerum summâ cum benevolentia consensio. Duplex illa est, falsa & vera. vera autem hæc est & Christi glutino, copulata, quam non utilitas rei familiaris, non corporis præsentia tantum, subdola & palpans adulatio, sed Dei timor & divinarum Scripturarum conciliant studia, ut Ambrosius. Hinc collige qualis tua amicitia sit. 2. Considera quorsum amicitiam Deus instituerit; & donum illud largiatur (qui timet enim Deum, habebit am-)